

PARAULES DES DE SOLSONA

"A L'ATZAR AGRAEIXO TRES DONS:
HAVER NASCUT DONA, DE CLASSE BAIXA,
NACÍ OPRIMIDA, I EL TÈRBOL ATZUR
DE SER TRES VOLTES REBEL·
MARIA MERCÈ MARÇAL

Llibres publicats En femení I En femení II En femení III Records de mestres Biografies Simoneta Teatre Alguns premis
La vescomtessa

diumenge, 13 de setembre del 2020

Josefina Ribera de Bonaplata

Va néixer a Solsona l'onze de gener de 1.877, a les dotze de la nit. Al número 5 del carrer de les Terceries —el dels carnisers— a tocar de cal 65. El seu pare era el Sr. Lluçà Ribera i Aguilar, advocat de Peramola (fill d'advocat i nét de metge). Els Aguilar havien estat uns argenters molts rics de Solsona. La seva mare es deia Dolors Bonaplata i procedia d'una família, també molt rica, de Barcelona. El seu germà era Ramon Bonaplata, l'amo de la Companyia *Maquinaria Agrícola y Terrestre*. «Doña» Josefina —com li deien els solsonins—, va ser filla única i heretà tota la fortuna dels Ribera, dels Aguilar i una important quantitat dels Bonaplata.

Però la riquesa no havia de donar-li la felicitat. Tot just néixer quedà òrfena de mare. Quan ella arribà al món, els seus pares ja eren grans i encara no havien pogut tenir descendència. Per aquest motiu —tot i ser una nena— fou molt ben rebuda. Conten, els que encara recorden la història, que en aquella casa, tal era el goig i el festeig per la criatura recent nascuda, que oblidaren atendre degudament la felicitat, però alhora desvalguda mare. A les poques hores se'ls morí escolada degut a una fatal hemorràgia. Per aquest motiu, la nena Josefina va ser batejada amb una mantellina negra de dol. El seu padrí de bateig va ser el seu oncle, el famós doctor Celestí Ribera i Aguilar.

Aquest important prohom de la ciutat passà els seus últims anys, emmalaltit i força delicat, a Barcelona, on ella, la neboda, es traslladà i no escatimà esforços ni sacrificis per vetllar-lo amb admirable sol·licitud.

Llavors, ella, a Solsona, ja vivia a la imponent casa del carrer Llobera. I, anys més tard, comprà el terreny del davant perquè ningú li pogués tapar el sol construint-hi una altra casa. Ara és la plaça Ribera.

«Doña» Josefina es casà el 1.897 amb *Don Lorenzo Soler Fradera* (2-5-1872), advocat i Jutge de Pau de Solsona i home també molt ric. Ella tenia vint anys. El destí no els fou favorable i no pogueren tenir descendència.

A l'Arxiu del Bisbat de Solsona es conserven algunes cartes del matrimoni de l'any 1.906 fins al 1.908; i unes poques de l'any 1.919 al 1.921. Ella tenia, doncs, vint-i-nou i quaranta-dos anys respectivament.

Llegint-les es pot copsar fàcilment que la relació entre marit i muller era bàsicament respectuosa i distant, freda («Querido Lorenzo... recibe un fuerte abrazo de tu esposa»). L'objectiu de les cartes (a més de deixar palès que ell volia que ella li escrivís cada dia), no era altre que el de tractar d'assumptes de negocis

Etiquetes

- Alguns premis (6)
- En femení (37)
- En femení II (28)
- en femení III (18)
- La vescomtessa dissortada (36)
- Llibres de biografies femenines (1)
- Llibres publicats (14)
- Records de mestres (22)
- Senyores solsonines (18)
- Simoneta (482)
- Teatre (2)
- Textos publicats (6)
- Una assassina massa jove (5)

Mad Griff

Em sento solsonina d'adopció i vull fer aquest blog per compartir amb la meua família, els meus amic@s, (potser també eneamigues?), company@s i, a ser possible, antic@s ex-alumne@s, la meua nova vida, la de la Mad Griff.

[Visualitza el meu perfil complet](#)

Arxiu del blog

- ▶ 2025 (22)
- ▶ 2024 (43)
- ▶ 2023 (52)
- ▶ 2022 (53)
- ▶ 2021 (46)
- ▼ 2020 (75)
 - ▶ de desembre (5)
 - ▶ de novembre (7)
 - ▶ d'octubre (7)
 - ▼ de setembre (6)
 - Lola Riu i Roca
 - Es millor ser home o dona?
 - Las Sinsombrero
 - Josefina Ribera de Bonaplata

on ell sembla tenir l'última paraula; de posar-se d'acord en les anades i vingudes de tots dos per les diferents propietats que posseïen (quasi com si s'evitésin; al menys aquells anys en que ella restà a Barcelona per tenir cura del seu oncle); de donar les puntuals i pertinents notícies sobre la salut de l'oncle emmalaltit (que si té la cama botida, que si avui s'ha hagut de quedar al llit, que el metge Don Crespo per deferència el visita cada dia...). Però l'assumpte més recurrent i que a ells més els preocupava era el d'aconseguir que ell fos anomenat Jutge de Pau de Solsona. Ella havia d'anar sovint a casa d'un tal Sr. Permanyer —de gran influència—, que els anava donant llargues i alguna vegada ni tan sols els havia volgut rebre. Ella fou pacient i metòdica: visites, papers, documents, regals (algunes perdisus...), obstinació... Finalment, ell obtingué la titularitat.

D'altres assumptes de menys importància però, alhora curiosos, són els que fan referència al gos que es vol comprar i que una amiga seva ha vist per a ella en un aparador de París. També s'interessa pels malalts del tifus que l'any 1.917 hi hagué a Solsona i li recomana al seu marit que se'n guardi. També ens permeten saber que la seva veïna és la Baronesa de Ferrer i que per pujar a Solsona utilitza les tartanes del Galtanegra. En una altra carta li explica el menú d'un àpat d'alta societat al que ha estat invitada: arròs amb pollastre, llagostins, pastissos de gallina (Srul-fritz), filet a la jardineria, omelette soufflée, dolços i cava.

Per les visites podem deduir que la senyora Conxita Barnola constava entre les seves amistats.

En una carta del 1.909 li explica al seu marit —amb molt d'entusiasme— que donades les seves afeccions monàrquiques, ha tingut el gust de conèixer el Rei Alfons XIII en la seva primera visita a Barcelona. Se sent molt orgullosa del gran entusiasme que la ciutat li ret.

Aquestes cartes mostren algunes curiositats: si la carta era enviada a «Doña» Josefina per algun remitent que estava de dol, tot el voltant del full tenia un rivet negre. Ella n'enviava algunes amb un rivet daurat i en la part esquerra posterior un cercle daurat amb la seva inicial daurada, en majúscula i una mica gòtica. Cap al final ja en rebia algunes escrites a màquina. Totes, però, en rigorós castellà. La seva fluïdesa era mostra d'una bona formació, en canvi la del seu marit era força deficitària i ella, algunes vegades, li explicava que s'havia descuidat o posat de més una *h* "fenomenal".

Quant a la distant relació que entre ells dos deuria haver-hi, serà suficient transcriure alguns paràgrafs d'ella: ...«si tío mejora iré a pasar contigo la Navidad para que no tengas que pasar solo estas fechas y me iré cuando a ti te parezca bien...». I en una altra: «Como pronto hará dos meses que estoy aquí (Barcelona) y nada me indicas para el regreso, tanto mi tío como yo estamos profundamente agradecidos de tu paciencia... debes estar persuadido que yo no quiero fallar a ninguna conveniencia social... y deseo que me hables con toda ingenuidad, como yo lo hago contigo, a fin de que pueda trazar con más acierto mi plan de regresar a Solsona...»

Per a la diada de Sant Josep de l'any 1.908, ella li demana permís per anar a Solsona a passar el dia del seu sant. Ell no li degué donar permís i el dia 18 ell rep la carta en que ella li explica com ha aconseguit tots els seus encàrrecs: «Ayer estuve a comprarte el papel, quina y agua de colonia para poderlo mandar luego que tenga ocasión...» la qual cosa significa que ella no li pogué portar. Més tard, el dia 26 del mateix mes i any, ella li escriu des de Solsona però, ell, no hi és. De l'any 1.917 es conserva una carta d'ell que diu: ... «mañana cuando la recibas hará 20 años justos que nos casamos. No recordando sinsabores, y sí solo las horas felices que he pasado al lado de la compañera de mi vida. Hago votos, queridísima Josefina para que Dios nos conceda, siempre más unidos, una larga, dulce y cristiana vejez».

Aquest senyor *Don Lorenzo* deuria ser de mira'm i no em toquis o molestament refinat. La seva senyora li escriu una carta en la que li comenta que si li sap molt greu que s'hagin oblidat de bordar-li la «S» als calçotets i «que si no lo admitia» li aconsella que els faci bordar a Solsona mateix.

Les anècdotes que es contenen sobre aquest altiu tret de la personalitat del senyor Lorenzo durant la guerra ja són molt més desagradables. El grup amb el que ell solia amagar-se pels boscos, l'havia d'ajudar sempre. Entre alguns detalls es diu que li havien d'apartar les rames perquè pogués passar més còmodament; que li havien d'aguantar el plat mentre menjava... I acabada la guerra, mai no va ser capaç ni de convidar-los a un trist sopar.

La senyora Josefina i el seu marit solien explicar que eren els amos de la segona finca més bona de Catalunya. Era una finca de Girona de la qual ells n'eren usufructuaris i tenien uns hereus gravats. Però, era tan gran que ells mateixos explicaven que, a l'estiu, es podien passejar amb la seva tartana durant tres quarts d'hora sense que els toques mica de sol.

Durant la guerra, els hereus, cansats de no poder heretar (ella ja rondava els seixanta anys), van buscar dos homes a sou per fer-los matar. Aquests, abans de començar la feina van passar pel bar per donar-se ànims però la beguda els va fer començar a xerrar més del compte i van explicar en veu alta la feina que tenien

Les dones imbècils no m'agraden
Les feministes, «ramat de porques»?

- ▶ d'agost (3)
- ▶ de juliol (7)
- ▶ de juny (6)
- ▶ de maig (8)
- ▶ d'abril (11)
- ▶ de març (4)
- ▶ de febrer (5)
- ▶ de gener (6)
- ▶ 2019 (75)
- ▶ 2018 (67)
- ▶ 2017 (44)
- ▶ 2016 (46)
- ▶ 2015 (52)
- ▶ 2014 (12)
- ▶ 2013 (28)
- ▶ 2012 (60)

entre mans (ells deuen emportar-se una part dels guanys). Casualment, el xofer del matrimoni estava també dins el bar. Se'n va escapar tan ràpid i dissimuladament com va saber i va córrer a advertir els seus amos. Ells, inconscients de la gravetat de l'assumpte, s'entretenien agafant joies, valors... fins al punt que el xofer els va dir que si no pujaven a l'auto —ja que ell també estava arriscant la seva pròpia vida—, ell marxaria. I així els va salvar.

Els dos homes enfurismats, en veure que ja no podrien cobrar el que imaginaven perquè no trobaren ningú a la casa, la van emprendre amb la pobra euga. Li van posar unes teies pel forat del cul i després les van encendre.

Anys més tard, *Don Lorenzo* encara tenia ben present l'intent d'assassinat. Un dia, mentre passejava pel cementiri, tot admirant el seu magnífic panteó, li va comentar al senyor Pau Grifell i Bosch —que li estava arreglant pel dia de Tots Sants— que tenint tres panteons havia estat a punt de ser enterrat a la cuneta.

La senyora Josefina també té la seva pròpia anècdota de la guerra. Si més no ofereix més fermesa i valentia que no el seu marit. La van agafar presa i quan el jutge anava per prendre-li declaració ella va sol·licitar anar d'urgències al lavabo. No li van fer cap cas i ella va tornar a insistir-hi. Com que tampoc li van fer cas, es va empassar la seva educació i els va dir que si no li permetien anar al lavabo s'ho hauria de fer allí mateix perquè realment estava molt necessitada. Davant d'aquesta reacció, li van donar el permís. I així que va ser al lavabo es va treure un bon feix de bitllets de la pitrera, els va estripar i els va tirar al vàter. Va ser llesta! Ella portava bitllets de sèrie i, aquests, als rojos no els agradaven perquè creien que si no s'utilitzaven els seus era perquè no es tenia prou confiança en el seu règim. I va salvar la vida!

La senyora Josefina, abans de la guerra ja havia pagat les escultures que hi havia al cambril de la Mare de Déu. Però després van ser cremades.

I el fet més important de la seva vida social solsonina va ser quan l'any 1.956 la van nomenar padrina de la Coronació de la Mare de Déu del Claustre. Tenia 79 anys. Ella havia regalat totes les perles que envolten la corona per la part inferior. Era un bon regal però el poble també hi havia participat en la mesura de les seves possibilitats. El padrí va ser el senyor Joaquim de Barnola i de Bassols que, en no poder ser acompanyat per la seva senyora, va compartir l'honor amb la senyora Josefina Ribera de Bonaplata.

La senyora Josefina va morir a Barcelona el dinou de desembre de 1957 i van traslladar les seves restes mortals al panteó de Solsona on s'hi especifica el títol de «Hija predilecta de la ciudad de Solsona», atorgat en reunió plenària pel consistori que en aquells moments estava al poder.

El seu marit havia mort l'onze de juny de 1949.

Quant a l'herència, havia nomenat tres tutors: el metge Baixas, l'arquitecte Puig Boada (perquè eren parents i li havia fet algunes restauracions a la seva casa del carrer de Llobera) i un canonge. Les possessions de Solsona van anar directament a la filla de l'arquitecte.

L'alcalde, el senyor Serra Forn, l'havia vetllada molt perquè volia que llegués a la ciutat la seva gran casa per encabir-hi l'Ajuntament, ja que la plaça li podia conferir millor presència. No ho va aconseguir.

Algunes anècdotes

1.- Un dia, la senyora Lluçianeta —nom que li deien a la senyora Josefina degut al seu pare, el senyor Llucià—, va enviar la seva minyona a cal Tarines a comprar una llonganissa. Quan les va tenir a casa, minyona i llonganissa, en va tastar un bocí, de llonganissa és clar, i com que no li va agradar li va dir a la minyona que la retornés perquè no era gens bona. Quan la minyona —segurament amb més vergonya que voluntat de servei—, els va tornar la llonganissa, a cal Tarines li van respondre que a cap pobre li haurien deixat tornar una llonganissa encetada però, com que la senyora Lluçianeta era tan rica, li havien de permetre. Segurament, deuen tenir por que una clienta de tal envergadura econòmica se'ls enfadés i no tornés per la botiga si no li descomptaven la llonganissa encetada i menjada. Què n'és de pràctic ser ric!

2.- El matrimoni Soler-Ribera sentia una particular preocupació pel seu panteó, en especial, el marit. Un any van encarregar la pintura de tota la decoració de ferro que incloïa aquell panteó a un pintor. El resultat, tot i ser un preu desorbitat que a ell poc li importava, va ser esplèndid. El pintor va recórrer fins i tot a l'ús de la porpora. Però la vanitat sol tenir un preu; quan l'any de sobre van tornar, tot aquell bé de Déu, aquella banalitat malversada per quatre ossos, havia quedat en orris. Van tenir

un disgust ric d'aquells comparables a un disgust seriós de qualsevol home pobre. Llavors van buscar un altre pintor més auster. Quan van anar per pagar la factura, li volien pagar l'import multiplicat per dos a fi que per a l'any vinent, abans de tornar per Tots Sants, els hi haguessin tornat a pintar i el seu panteó lluis com el millor. Però, el pintor li va dir que no calia que li pagués més diners perquè aquella pintura que li havia posat encara li havia d'aguantar força anys més. Que quan s'hagués de fer algun retoc ja en tornarien a parlar.

Poc temps després, contents com havien quedat amb aquell pintor li van encarregar que els pintés la gran casa que tenien al carrer Llobera. Però, si el marit rebia algun rebut en el que no constava la *casa-palacio*, del carrer Llobera, els pintors tenien dificultats per cobrar fins que no tornaven a trametre la factura referint-se a la [casa-palacio](#).

Informació obtinguda en els documents de l'Arxiu Diocesà, i de Pau Grifell Vilà

Publicat per **Mad Griff** a **1:44**

Etiquetes de comentaris: **Senyores solsonines**

Cap comentari:

Publica un comentari a l'entrada

Introdueix un comentari

Entrada més recent

Inici

Entrada més antiga

Subscriure's a: Comentaris del missatge (Atom)